

Rom for møter

Folkebibliotekene i
Bergen og Hordaland
som integreringsarena

Målsettinger

Rom for møter er et samarbeidsprosjekt mellom Det Felles Innvanderråd i Hordaland, Bergen Offentlige Bibliotek og Hordaland fylkesbibliotek i samarbeid med folkebibliotekene i Hordaland. Det Felles Innvanderråd i Hordaland er en paraplyorganisasjon for innvandrersorganisasjoner og innvandrere i Hordaland, med hovedmålsetningen å ivareta innvandrergupper sine interesser, med særlig fokus på politikk, økonomi, rettigheter, kultur, utdanning og arbeid. Dette samarbeidet utelukker ikke samarbeid med andre frivillige organisasjoner i lokalsamfunnene i prosjektet.

Formålet med prosjektet er å bidra til mangfold og bedre integrering mellom nordmenn og innvandrere. Vi vil gjøre dette ved å skape aktiviteter som blir sosiale møteplasser i lokalsamfunnene der norske og minoritetsspråklige kan møtes på en likeverdig måte rundt felles interesser i tilknytning til folkebibliotekene. Videre vil vi styrke samarbeidet mellom folkebibliotekene og ulike frivillige organisasjoner i lokalsamfunnene. Prosjektet vil ha fokus på språkforståelse og digital kompetanse da dette er hovednøkler til økt deltakelse og inkludering i det norske samfunnet. Prosjektet vil spre tiltak som allerede fungerer godt i noen bibliotek, til bibliotek som ser behovet for samme type aktivitet. I tillegg vil vi prøve ut nye tiltak i noen bibliotek, med tanke på videre drift og deling av erfaringer med andre bibliotek.

Resultater

Det er et godt samarbeid i prosjektet. Det Felles Innvanderråd i Hordaland er med i styringsgruppe og prosjektgruppe og planlegger arbeidet i prosjektet. Mange av deltakerne i prosjektets tiltak kommer fra disse medlemsorganisasjonene og deres nettverk. Vi ønsker likevel i 2018 å fokusere enda mer på å ha med medlemsorganisasjonene i Det Felles Innvanderråd i Hordaland som arrangører av tiltak i samarbeid med bibliotekene. Dette gjelder særlig i Bergen der de fleste medlemsorganisasjonene holder til.

Status Bergen Offentlige Bibliotek

Prosjektet vedtok at kr 180 000 skulle brukes til aktiviteter tilknyttet hovedbibliotek og bydelsbibliotekene i 2017. I løpet av første år i Rom for møter-prosjektet har biblioteket bl.a. startet språkkaféer i alle bibliotekfilialene! Hovedbiblioteket og filialene deler i økende grad hjelpemateriale (ord, spørsmål, bilder) og erfaringer med hverandre. Vi prøver å spre språkkafeene i

tid for å dekke behovet til deltakerne. Som et resultat av behovet for økt samarbeid i prosjektet, har biblioteket opprettet et Team for inkludering med ansatte fra flere bibliotekavdelinger, dvs. at flere ansatte og avdelinger planlegger inkluderingstiltak og gjensidig inspirerer hverandre.

Hovedbiblioteket

Språkkafé

Språkkafeen ved Bergen offentlige Bibliotek er eit veletablert, ope og vekentleg tilbod for dei som ynskjer å trene på å snakke

norsk og har vært drevet i samarbeid med vår partner i prosjekt Rom for møter, Det felles innvandreråd. Vi har trufaste frivillige som sit ved kvart sitt bord og ser til at deltakarane får praktisere norsk.

Det er oppgåver kring ulike tema for kvar gong. Gjennom 2017 har vi hatt omlag 2000 deltakarar som kjem frå 30 ulike nasjonar. Tilbodet har vore så populært at vi har vore nøydd til å avvise folk.

Dette er langt betre no, ettersom det er starta opp ein ny språkkafe ukentlig på kveldstid på hovudbiblioteket i prosjekt Rom for møter i oktober 2017.

Den har hatt en god start med nesten 40 personer hver gang og over ca. 15 frivillige.

Sommer og juleavslutning på lesegruppen Leserom

Lesegruppene som møtes ukentlig på formiddagen for å trene på norsk med frivillige ledere, er et godt etablert tilbud. I prosjekt Rom for møter ønsker vi at deltakerne skal få enda bedre kontakt med lokalsamfunnet ved å besøke ulike institusjoner og markere sommer- og juleavslutninger. Til sommeren besøkte vi Bergen skolemuseum og til jul oppsøkte Pepperkakelandsbyen.

Tospråklig fortellerforestilling

I tillegg til fellesturneen som omtales nedenfor, inviterte BOBs egen fortellerduo fra Loddefjord bibliotekfilial til å ha en fortellerforestilling på bibliotekets 100-års-jubileumsfestival i høst med

forestilling på thai og norsk i hovedbibliotekets barneavdeling.

Upolert

I november hadde hovedbiblioteket ett åpent kveldsarrangement og ett formiddagsarrangement

for videregående skoleklasser og andre interesserte med fortellerforestillingen Upolert fra Oslo. Upolert er både et prosjekt og en forestilling med norsk-afghanske unge flyktninger som forteller sine livs- og flukthistorier, regissert av profesjonelle instruktører. Det var veldig gode arrangement som samlet publikum med ulike bakgrunner. Prosessen med å utvikle forestillingene har i seg selv vært meget verdifull for de norsk-afghanske ungdommene, og vi er i ferd med å undersøke om et liknende prosjekt kunne la seg gjøre i Bergen.

Memoar - livshistorier

Vi har inngått et samarbeid med foreningen Memoar som dokumenterer norske livshistorier ved å intervju enkeltmennesker og ta opp intervjuene på video. Opptakene legges ut på nett. Memoar bruker bibliotekets studio til opptakene. Som et ledd i prosjekt Rom for møter ønsket vi at innbyggere med en innvandrerbakgrunn også skulle være en del av dokumentasjonen av norsk og bergensk historie og virkelighet. En journalist og primus motor Bjørn Enes i Memoar har intervjuet seks innvandrere fra ulike land og legger intervjuene ut på nett; derfra vil vi også formidle dem fra bibliotekets nettsider. I tillegg vil vi ha et åpent kveldsarrangement i januar (utsatt fra september 2017) der de seks deltar i en panelsamtale om migrasjon og livshistorier med Bjørn Enes.

Loddefjord bibliotekfilial

Språkkafé

Loddefjord bibliotek startet språkkafé i april 2017 som møtes ukentlig om formiddagen, totalt 22 ganger i 2017 med fra 5-15 deltakere hver gang fra 17 ulike nasjoner, to norske frivillige og to bibliotekansatte. Deltakerne er hovedsakelig flyktninger, arbeidsinnvandrere fra EU og innvandrere gift med nordmenn. Alderen varierer fra 20-75 år, med hovedvekt på 40-50-årene. Sommer- og juleavslutningene arrangeres som fester for å gjøre stas på de frivillige og deltakerne. Det er stor entusiasme rundt språkkafeen blant ansatte, frivillige og deltakere, og de samarbeider nært med hovedbiblioteket mht. hjelpemateriale.

Flerspråklig fortellerforestilling

Sammen med en thailandsk-norsk kvinne som tidligere har hatt praksis i biblioteket, har vi laget en thai/norsk-versjon av Den lille røde høna. Vi har øvd på forestillingen i ca. ti timer. Forestillingen ble vist under inspirasjonseminar i september og hadde premiere 30. oktober med 50 barn fra barnehager. Fint oppslag i lokalavisen og stor interesse for den tospråklige forestillingen. Noe vi også så da Fortellerhuset gjestet oss 27. november.

Oasen bibliotekfilial i Fyllingsdalen

Språkkafé

Oasen bibliotek startet språkkafé i september 2017 som møtes ukentlig om ettermiddagen. Etter oppslag i bydelavisen med etterlysning av frivillige, har vi 2-5 frivillige hver gang og 5-12

deltakere. De fleste deltakerne er fra Afrika og Asia, men Sør Amerika (Brasil) og Europa (Polen) er og representert. Et eksempel er språkkafèen den 23. november da var det 3 norske og 14 personer fra 12 forskjellige land. Opplegget er det samme lavterskel-tilbudet som på hovedbiblioteket og de andre filialene. Vi har et gitt tema hver gang, for å ha noe å starte samtalen med, og de frivillige har styrt samtalen slik at alle skal få snakke. Juleavslutning arrangeres som fest for å gjøre stas på de frivillige og deltakerne.

Ytre Arna bibliotekfilial

Kulturarrangement

Ytre Arna bibliotekfilial samarbeider med *Ytre Arna brød og sirkus* og *Kafe Samhold* om to arrangement, der vi håper ulike grupper av folk i Arna vil møtast. Tirsdag 28. november viste vi dokumentarfilmen ”Bangla – ein film om samhold og identitet i Ytre Arna”. Etter filmen var det lett servering og samtale rundt borda i Kafe Samhold. Vi skulle ønskt det kom fleire frå asylmottaket og den store delen av folk frå øst-Europa som bur i Arna, men nokre var der.

13. desember arrangerer vi lysfest med start i den nyoppussa Sætreparken. To skuespillarar frå Krabatene går på stylter i front. Opptoget ender på Kafe Samhold med fortellarstund, juleverkstad og lussekattar. Vi trur dette vil bli eit fint barne- og familiearrangement som appelerer til alle befolkningsgrupper på staden.

Språkkafé

Språkkafeen startet høsten 2017. Antallet deltagere varierer fra 5 til 13. De kommer fra mange forskjellige nasjoner. Vi har 4 frivillige (2 menn, 2 kvinner) som stiller opp som ordstyrere. De har delt seg inn i 2 lag og møter opp annenhver gang. Dette har fungert veldig bra. De frivillige sitter ved hvert sitt bord sammen med noen deltakere. På den måten blir det ikke for mange rundt ett enkelt bord og det blir lettere for deltakerne å få øvd seg på å snakke norsk. Hver gang har vi ett nytt tema som det prates om. Vi har lapper med både spørsmål og bilder. Det er god stemning rundt bordene, og det blir servert kaffe, te, frukt og kjeks. Vi har kjøpt inn diverse utstyr som kakeboks, skjærebrett, kniv, mugge og skåler til dette.

Fana bibliotekfilial

Språkkafé

Vi har drevet Språkkafeen på Fana bibliotek i nesten 2 år, og har ukentlige møter hver tirsdag

formiddag der vi har samtale om et gitt tema, samt litt enkel servering med kaffe og te. I prosjekt Rom for møter inviterte vi til sommeravslutning med qviss og kake.

Håndarbeid & Høytlesning

Håndarbeid&Høytlesning er en møteplass for de som liker å bli lest høyt for, og som samtidig liker å drive med håndarbeid. Tekstene velges ut med bakgrunn i ulike temaer. Høstens temaer har vært FNs internasjonale jentedag, Tove Ditlevsen, høst og regn, samt Kjell Askildsen. På høstens første Håndarbeid&Høytlesning var vi en liten gruppe (5). Det var koselig og intimt med få mennesker, og en deltaker vil gjerne være der bare for å lytte til norsk språk. I tillegg har høytlesningsstunden fungert som en møteplass for de med små barn. Etter hvert har det kommet flere deltakere til, sist gang i november 2017 var vi 7, noen norske og noen med andre morsmål enn norsk. Vi planlegger flere internasjonale tema til våren og et tettere samarbeid med Språkkafeen, slik at enda flere som ikke har norsk som morsmål skal finne veien til Håndarbeid&Høytlesning!

Landås bibliotekfilial

Sommeravslutning og juleavslutning på språkkafé

For å knytte kontakter i lokalsamfunnet har Landås språkkafé besøkt organisasjonen Bærekraftige livs senter på Landås hovedgård. Frivillige og deltakere gikk sammen opp til gården, fikk te og kaffe og fikk høre om hva organisasjonen driver med og se bilder fra arrangementer og tiltak i lokalsamfunnet som også kan være aktuelle å være med på for språkkafeens deltakere. Vi fikk omvisning i huset og i parsellhagen der folke på Landås har mulighet til å ha sin egen parsell mot å tegne et billig medlemskap i Bærekraftige Liv.

Åsane bibliotekfilial

Språkkafeen i Åsane har eksistert fra før Rom for møter. I tilknytning til prosjektet lager de til en koselig juleavslutning og kjøper inn praktisk utstyr i den forbindelse.

Status Hordaland fylkesbibliotek

Rom for møte prosjektet er forankra politisk i Hordaland fylke, både som ei synleggjering av samarbeidspartnerane i prosjektet og arbeidsområdet. Det er vedtatt at folkebiblioteka kan spele ei viktig rolle for å oppnå politiske målsetjingar innan inkludering, integrering og utjamning av digitale skilnader. Hordaland fylkesbibliotek har ut frå vedtatt budsjett for Rom for møte delt ut totalt kr 358 000 til kommunane utanom Bergen for 2017 og 2018. Tildelingane vert handsama som politiske referatsaker.

Våren 2017:	
Tal på søknadar:	16 søknadar
Tal på søknadar som er tilrådd støtte:	7 søknadar
Samla søknadssum:	536 406 kroner
Fordeling:	180 000 kroner

Vinter 2018:	
Tal på søknadar:	8 søknadar
Tal på søknadar som er tilrådd støtte:	8 søknadar
Samla søknadssum:	243 965 kroner
Fordeling:	178 000 kroner

Oversikt over tildelingar i 2017:

Austrheim

biblioteket har blant anna gjennomført *God kveld Austrheim* arrangement med syrisk og somalisk tema, som har vert svært vellukka. Ein arbeidar med språkkaféar.

I tilknytning til tiltaket kystkultur har ein gjennomført skjærgårdstur med ordføreren i kommunen som guide. Havsport og fisketur er også noko ein arbeidar med. Austrheim hadde innlegg om prosjektet på Fylkeskulturkonferansen 2017 - Inkludering og deltaking i Hordaland.

Skjærgårdstur & kystkultur

Godt Samarbeid

~ det vi deler med andre blir dobbelt så stort ~

- Austrheim folkebibliotek
- Frivilligsentralen
- Nav v/flyktningekonsulent
- Vaksenopplæringa
- Årås sanitetsforening
- Austrheim Rotary
- Ungdomsklubben – Ungdomsrådet
- Eldsjeler
- Kulturavdelinga

Bømlo folkebibliotek har starta eit mor/barn treff i biblioteket på dagtid. Det er to frivillige som driv tilbodet, og som har erfaring med språkopplæring. Det er kjøpt inn språktreningsutstyr, leiker og utstyr til barn, slik som stellebord og matter.

Fjell folkebibliotek vil i dialog med fylkesbiblioteket arbeide med prosjektet inn i 2018. I 2017 var Fjell ein av deltakarane i Rom for møte sin fleirspråklege forteljarturne.

Kvam bibliotek som var spesifikt nemnt i søknaden til Gjensidigestiftinga, har fått støtte til språktreff og brubygging via biblioteket. Her har ein blant anna vore på utflukt med båtbyggjar og forfattar Peter Helland-Hansen, som inviterte alle i Språktreffet til Hardanger Fartøyvernssenter. Der var det omvising og mykje snakking på norsk.

Masfjorden bibliotek har starta språkkafé på Masfjordnes tiltak innan handverkstradisjonar med utlån av symaskinar og lokal kystkultur, t.d. med utlån av fiskeutstyr og redningsvestar.

Stord folkebibliotek har testa Osmo Genius kit med flerspråklige og norske barn som deltakerane. Dette er eit pedagogisk spel som opnar opp for mange høver til både læring og fysisk leik på iPad.

Gjensidigestiftinga har opna nye dører for brukarane av biblioteket, der utstyret allereie har generert meirverd, med gjenbruk på girltechfesten 2017.

Voss bibliotek har komt i gang som planlagt med ei lese/ skrivegruppe i samarbeid med vaksenopplæringa. Deltakarane har arabisk, somali , kurdisk og farsi som morsmål. Grappa blant anna på besøk i Haugesenteret i Ulvik, med ei omvising og informasjon i tillegg til ei skriveøkt.

Oversikt over tildelingar til prosjekt i 2018:

- Askøy bibliotek har fått støtte til språkkafé og norsktrening, som innkjøp av utstyr til digitale temadager i språkkaféen
- Etne bibliotek har fått støtte til språkkafear og norsktrening.
- Fitjar bibliotek har fått støtte til ei interessant tilnærming til norsktrening og verkstader, gjennom ein miljøklubb for unge.
- Samnanger bibliotek har fått støtte til norsktrening gjennom ein rekke tiltak innan lokal kulturaktivitet og formidlingsaktivitet.
- Stord bibliotek har fått støtte til vidareføring av digitale verkstader.
- Strilabiblioteket: Lindås og Meland har fått støtte til eit interessant møte-konsept rundt norsktrening.
- Sund har fått støtte til språkkafé og norsktrening.
- Voss har fått støtte til norsktrening og verkstader, med blant anna fokus på å dele naturopplevingar.

Felles arbeidsområde

Fellesturné

Prosjektet arrangerte en tredagers inspirasjonsturné med tospråklig fortellinger på tamilsk-norsk og arabisk-norsk ved Fortellerhuset med forestillinger i november 2017 på Familiesøndag i Bergen Offentlige Biblioteks hovedbibliotek, i Fyllingsdalen (Oasen bibliotek), Loddefjord, Askøy, Sund og Fjell biblioteker til stor glede for publikum som var familier, klasser og barnehagegrupper.

Inspirasjonssamling

I tråd med prosjektplanen ble det gjennomført et inspirasjonsseminar for Rom for møte 25. september. Dette var åpent for alle folkebibliotekene og samarbeidspartnere. Leder for Det felles innvandrerråd i Hordaland, Raajini Rajalingam, innledet seminaret. Programmet bestod både av informasjon om Rom for møte, med innlegg om prosjektene og erfaringsutveksling knyttet til flerspråklige tjenester, blant annet med innlegg av Vincent Mrimba, og eksempler fra språkkaféer og andre norsktreningstiltak.

Nettside

Vi har opprettet nettsiden bergenbibliotek.no/rom-for-moter for prosjekt Rom for møter. Vi jobber med å videreutvikle nettsiden til en nyttig ressursdelingside.

Facebook

For å markedsføre prosjektet har vi opprettet en side for Rom for møter, <https://www.facebook.com/romformoter/>

Gjenstående arbeid

I 2018 vil vi følge opp og fullføre de prosjektene som fikk støtte i 2017, og følge opp nye tiltak for 2018.

Fellesprosjekt 2018

For å synleggjera samarbeidsprosjektet Rom for møte, er det planlagd ei markering i oktober (19/20 oktober). Førabels er det planlagd ein fleispråkleg forteljarfestival, som ein mogligheit for alle partnerane i prosjekt til å arbeide saman, Det Felles Innvanderråd i Hordaland , Bergen Offentlige Bibliotek og Hordaland fylkesbibliotek i samarbeide med folkebiblioteka i Hordaland, Gjensidigestiftinga vil bli invitert til arrangementet.

Rom for møter